

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 638/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Kutlíkova 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 To 37/2017 z 29. júna 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 20/2018 z 12. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júna 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia

základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 37/2017 z 29. júna 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 20/2018 z 12. apríla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 28/2017 z 20. apríla 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bol sťažovateľ uznaný za vinného v bode 1 z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a v bode 2 zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol okresným súdom uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 73 ods. 2 písm. c) a d) Trestného zákona okresný súd sťažovateľovi uložil ochranné ambulantné protialkoholické liečenie.

Krajský súd v Trenčíne na základe odvolaní podaných sťažovateľom a jeho príbuznými na verejnom zasadnutí 29. júna 2017 napadnutým rozsudkom podľa § 321 ods. 1 písm. d) a ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zrušil označený rozsudok okresného súdu vo výrokoch o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a sťažovateľovi uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Proti napadnutému rozsudku podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že najvyšší súd nesprávne odmietol ním podané dovolanie. K tomuto uvádza, že v podanom dovolaní nenamietal hodnotenie znaleckého posudku, ale spôsob jeho vykonania. Tvrdí, že poškodená „*nebola poučená o tom, že nie je povinná podrobiť sa psychologickému vyšetreniu na účely trestného konania, resp., že nie je povinná spolupracovať so znalcom*“, pričom poškodená „*ako manželka obžalovaného [sťažovateľa, pozn.] mala právo odoprieť vypovedať, o čom bola poučená pri vykonaní výsluchov, avšak nebola v prípravnom konaní upovedomená o tom, že má právo odmietnuť psychologické vyšetrenie, ktoré môže privodiť nebezpečenstvo trestného stíhania obžalovanému [sťažovateľovi, pozn.]*“. K tomuto sťažovateľ ďalej namieta: „*K zmene posúdenia právnej kvalifikácie prečinu nebezpečného vyhrážania na zločin týrania blízkej a zverenej osoby došlo po tom, čo bola poškodená podrobená psychologickému vyšetreniu, ktoré bolo vykonané za nevhodných podmienok a bez výslovného poučenia poškodenej o možnosti odmietnuť toto vyšetrenie. Následne po prekvalifikovaní trestného činu už nebol vykonaný znalecky posudok, ktorý by overil zistenia znaleckého posudku poškodenej zo dňa 06. 01. 2017, a ktorý by reagoval na novú kvalifikáciu trestného činu.*“

Sťažovateľ tiež namieta, že najvyšší súd sa nevysporiadal s jeho tvrdením, že „*na hlavnom pojednávaní konanom dňa 20. 04. 2017 súd navádzal poškodenú [REDAKOVANÉ] na výpoveď*“, a to napriek tomu, že „*poškodená nechcela v danej veci vypovedať*“.

Krajskému súdu i najvyššiemu súdu ďalej sťažovateľ vyčíta, že v jeho veci „*neboli už v prípravnom konaní vypočutí ďalší relevantní svedkovia, a to susedia, známi alebo spolupracovníci obžalovaného či poškodenej, ktorí by sa mohli ku skutku vyjadriť*“, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jeho práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru.

Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd a ani dovolací súd sa nevysporiadali s jeho námietkou neurčitého a nesprávneho vymedzenia času, v akom malo dochádzať k týraniu blízkej a zverenej osoby. K tomuto tvrdí, že v jeho veci „*nebolo vôbec zistené, kedy malo k útoku začať dochádzať, v ktorých rokoch a v akej intenzite, ako mierou hrubosti a v akých intervaloch*“.

Napokon namieta, že odvolací súd i dovolací súd nesprávne vyhodnotili otázku uloženia ochranného opatrenia, keďže u sťažovateľa nebola zistená závislosť na alkohole.

Sťažovateľ vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. d) Dohovoru rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Tdo 20/2018 zo dňa 12.04.2018 a rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/37/2017 zo dňa 29.06.2017 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa na rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 20/2018 zo dňa 12. 04. 2018 a rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 To/37/2017 zo dňa 29. 06. 2017 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 20/2018 zo dňa 12.04.2018 a rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 To/37/2017 zo dňa 29. 06. 2017 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 20/2018 zo dňa 12. 04. 2018 a Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 To/37/2017 zo dňa 29. 06. 2017 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Trenčíne na nové konanie.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 49 ústavy len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným,

ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 331/04, III. ÚS 156/06, II. ÚS 442/2014) ďalej vyplýva, že podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (rozsudok vo veci Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený vo svetle okolností prípadu (rozsudok vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29). Aj keď vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené argumenty (rozsudok vo veci Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (rozsudok vo veci Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce [rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku (č. 2) z 11. 7. 2017, sťažnosť

č. 19867/12, bod 84]. Rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k „odopretiu spravodlivosti“ (už citovaný Moreira Ferreira, bod 85; tiež rozsudok vo veci Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

II.1 K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom krajského súdu

Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu namieta, že v prípravnom konaní neboli vypočutí ďalší svedkovia (i), že krajský súd sa nevysporiadal s jeho námietkou neurčitého a nesprávneho vymedzenia času, v ktorom malo dochádzať k týraniu blízkej a zverenej osoby, (ii) a že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s jeho námietku týkajúcou sa uloženia ochranného opatrenia (iii).

Pokiaľ sťažovateľ namieta, že v prípravnom konaní neboli vypočutí ďalší svedkovia (i), ústavný súd bez bližšej analýzy napadnutého rozsudku konštatuje, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti ústavnému súdu vôbec netvrdil, o to menej preukázal, že takýto návrh na vypočutie ďalších (konkrétnych) svedkov skutočne podal.

V situácii sťažovateľa nestačí s ohľadom na namietané porušenie čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru tvrdiť, že neboli vypočutí určití svedkovia. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k označenému článku dohovoru (pozri rozsudok vo veci Perna proti Taliansku zo 6. 5. 2003, sťažnosť č. 48898/99, bod 29) vyplýva, že obžalovaný musí svoj návrh na vypočutie svedkov podporiť vysvetlením, prečo je potrebné ním navrhovaných svedkov vypočuť a prečo je ich výpoveď potrebná na preukázanie pravdy. Účelom tohto článku dohovoru, tak ako to vyplýva zo slov „za rovnakých podmienok“, je zabezpečenie „rovnosti zbraní“.

Ako už bolo uvedené, sťažovateľ v tejto veci takéto vysvetlenie nielen neposkytol, ale sám ani takýto konkrétny návrh príslušným orgánom neadresoval, resp. jeho adresovanie

v konaní pred ústavným súdom netvrdil a ani nepreukázal. V dôsledku uvedeného v prípade sťažovateľa už na prvý pohľad nemožno uvažovať o prípadnom porušení čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru.

Pokiaľ ide o druhú námietku sťažovateľa spočívajúcu v nesprávnom vymedzení času, v ktorom malo dochádzať k týraniu blízkej a zverenej osoby (ii), ústavný súd konštatuje, že na túto jeho (všeobecnú) námietku krajský súd konkrétnu odpoveď v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku nedal, keď odkázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu vo vzťahu ku skutkovým zisteniam i právnomu posúdeniu konania sťažovateľa.

Zohľadňujúc svoju judikatúru (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), v zmysle ktorej rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, ústavný súd v záujme poskytnutia plnej ochrany právam, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, preskúmal aj rozsudok okresného súdu v jeho veci.

Z rozsudku okresného súdu vyplýva, že pri vymedzení času, kedy malo dochádzať k týraniu blízkej a zverenej osoby v zmysle § 208 Trestného zákona, okresný súd dospel k záveru o naplnení § 138 písm. b) Trestného zákona (závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu po dlhší čas, pozn.) na základe vykonaných dôkazov (výpovede svedkov a znalecké posudky), z ktorých okrem iného vyplýva, že sťažovateľ sa k poškodenej mal takto začať správať po opätovnom uzavretí manželstva v roku 2007, že poškodená spoločne s deťmi v dôsledku útokov sťažovateľa minimálne dvakrát opustila spoločnú domácnosť a že sa u nej vyvinul „syndróm týranej ženy“. Okresný súd taktiež vzal do úvahy aj ďalší záver vyplývajúci zo znaleckého posudku, a síce, že u sťažovateľa bola zistená *„prítomnosť trvalej duševnej poruchy, ktorou je u neho Porucha osobnosti s rysmi citového chladu, absencia empatie, prejavy masívneho egocentrizmu a afektívnej lability“*.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že uvedené právne závery okresného a krajského súdu v konfrontácii s námietkou sťažovateľa obstoja, a preto ich nemožno

považovať za svojvoľné či arbitrárne. Ani prípadný nedostatok zo strany krajského súdu spočívajúci v tom, že na námietku sťažovateľa nedal v napadnutom rozsudku konkrétnu odpoveď, nemôže s odkazom na odôvodnenie rozsudku okresného súdu spochybníť ústavnoprávnu udržateľnosť napadnutého rozsudku.

V tomto bode ústavný súd poukazuje aj na svoju judikatúru (I. ÚS 53/2010, I. ÚS 216/2010), v zmysle ktorej v prípade, ak je namietané rozhodnutie všeobecného súdu správne (z hľadiska jeho výroku), potom vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (a pri inak správnom rozhodnutí) nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv.

Vo vzťahu k tretej námietke sťažovateľa týkajúcej sa uloženia ochranného opatrenia (iii) ústavný súd konštatuje, že z predložených materiálov vyplýva, že sťažovateľ takúto námietku v konaní pred krajským súdom neuplatnil. Z uvedeného logicky vyplýva, že krajský súd na takúto námietku sťažovateľa ani nemohol (výslovne) reagovať.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína svoj ustálený právny názor, podľa ktorého z princípu subsidiarity vo vzťahu ústavného súdu ku všeobecným súdom v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde tiež vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd, vrátane argumentácie s tým spojenej, uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol účinne predniesť, avšak nepredniesol ju v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 115/07, II. ÚS 671/2016).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť a pre nedostatok právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému uzneseniu namieta, že najvyšší súd nesprávne odmietol ním podané dovolanie, pretože v predmetnom dovolaní nenamietal hodnotenie znaleckého posudku, ale spôsob jeho vykonania (i), že najvyšší súd sa nevysporiadal s jeho tvrdením, že „na hlavnom pojednávaní konanom dňa 20.04.2017 súd navádzal poškodenú [REDAKOVANÉ] na výpoveď“, a to napriek tomu, že „poškodená nechcela v danej veci vypovedať“ (ii), že v prípravnom konaní neboli vypočutí ďalší svedkovia (iii), že najvyšší súd sa nevysporiadal s jeho námietkou neurčitého a nesprávneho vymedzenia času, v akom malo dochádzať k týraníu blízkej a zverenej osoby, (iv) a že najvyšší súd nereagoval na jeho námietku o uložení ochranného opatrenia (v).

Pokiaľ sťažovateľ namieta, že najvyšší súd nezohľadnil skutočnosť, že v dovolaní namietal hodnotenie znaleckého posudku, ale spôsob jeho vykonania (i), ústavný súd poukazuje na časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, z ktorého vyplýva: „*Obvinený ako prvý uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, dovolací súd uvádza nasledovné.*

Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch získaných nezákonne, musí byť z obsahu spisového materiálu zrejmá a nemožno ju vyvodzovať na základe toho, že by sa mali inak vyhodnocovať existujúce už vykonané dôkazy. Dovolací dôvod v tomto prípade nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že súd nevykonal všetky dôkazy, ktoré navrhol obvinený, prípadne že vykonané dôkazy nevyhodnotil podľa jeho predstáv, alebo odmietol vypočuť ďalších svedkov. Pokiaľ ide o výhradu obvineného, spočívajúcu konkrétne v tom, že konajúce súdy v danom prípade nepostupovali správne pri hodnotení záverov znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] zo 6. januára 2017, ktorý vyhodnotili ako jeden zo základných dôkazov a že tieto závery nezodpovedajú predstavám obvineného, tak tu treba zdôrazniť tú skutočnosť, že nie je predmetom skúmania dovolacieho súdu, akým spôsobom sa súdy nižších stupňov vysporiadali s hodnotením jednotlivých dôkazov, ako aj aké závery z vykonaného dokazovania vyvodili, pretože tu sa jedná o skutkové námietky v rámci spôsobu hodnotenia znaleckého posudku, ktoré sú z dovolacieho konania vylúčené,

nakoľko správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Len s poukázaním na nesprávny postup pri hodnotení dôkazov, ako aj z odmietnutia vykonania navrhovaných dôkazov nemožno vyvodzovať predmetný dovolací dôvod.“

Ústavný súd k uvedenému konštatuje, že najvyšší súd jasne a dostatočne sťažovateľovi objasnil, že ním prezentovaná dovolacia námietka, v rámci ktorej namietal to, že psychologické vyšetrenie *„bolo vykonané za nevhodných podmienok a bez výslovného poučenia poškodenej o možnosti odmietnuť toto vyšetrenie“*, nespadá pod daný odvolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Tento právny záver najvyššieho súdu preto nemožno považovať za svojvoľný či arbitrárny.

Sťažovateľ ďalej vo vzťahu k napadnutému uzneseniu namieta, že najvyšší súd sa nevysporiadal s jeho tvrdením, že *„na hlavnom pojednávaní konanom dňa 20.04.2017 súd navádzal poškodenú [REDAKOVANÉ] na výpoveď“*, a to napriek tomu, že *„poškodená nechcela v danej veci vypovedať“* (ii).

Ústavný súd vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa konštatuje, že z predložených materiálov nevyplýva, že by sťažovateľ takúto námietku v konaní pred najvyšším súdom uplatnil, resp. predniesol, a preto s odkazom na už citovanú judikatúru ústavný súd nemá právomoc zaoberať touto jeho námietkou.

Pokiaľ ide o sťažovateľovu námietku týkajúcu sa nevypočutia ďalších svedkov (iii), ústavný súd odkazuje na svoje závery uvedené v rámci časti II.1 tohto uznesenia.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd sa nevysporiadal s jeho námietkou neurčitého a nesprávneho vymedzenia času, v akom malo dochádzať k týraniu blízkej a zverenej osoby (iv), ústavný súd odkazuje na časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, z ktorej vyplýva: *„Z obsahu dovolania obvineného vyplýva, že vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu obvinený uplatnil výlučne skutkové námietky, ktorými zjavne vybočil z predmetného dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerovali proti spôsobu hodnotenia dôkazov, záverom znaleckého posudku, nevysporiadaniu sa s nesprávnym a neurčitým*

vymedzením času týrania, nepreukázaniu jeho viny, ako aj proti správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav, čo je v dovolacom konaní neprípustné.

Vzhľadom k spochybňovaniu správnosti kvalifikácie skutku, ako aj subjektívnej stránky, a to do akého štádia sa dostalo konanie obvineného, je potrebné uviesť, že dovolací súd je viazaný konečným skutkovým zisteným, na ktorom sa ustálil okresný a krajský súd, pričom namietanie absencie subjektívnej stránky v konaní alebo nesprávneho či neúplného zistenia v dôsledku nevykonania dokazovania alebo nesprávneho vyhodnotenia vykonaného dokazovania predstavuje namietanie skutkových zistení a záverov, čo ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. nepripúšťa.“

Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa predmetnou námietkou sťažovateľa v skutočnosti zaoberal a s odkazom na svoju ustálenú judikatúru dospel k záveru, že pod označený dovolací dôvod sťažovateľom predstreté skutkové námietky nemožno subsumovať. Takýto záver najvyššieho súdu má oporu v jeho judikatúre, ktorá je aprobovaná aj ústavným súdom (pozri II. ÚS 74/2015, I. ÚS 108/2017, IV. ÚS 186/2018, III. ÚS 232/2018).

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, II. ÚS 221/2016).

Sťažovateľ napokon namieta, že najvyšší súd nereagoval na jeho námietku o uložení ochranného opatrenia (iv).

Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol: „V danom prípade mal okresný súd fakultatívnu možnosť na uloženie ochranného

opatrenia, ktorú aj využil, pretože obvinený spáchal trestný čin násilnej povahy voči blízkej alebo zverenej osobe a bol daný predpoklad recidívy takéhoto konania, pričom trestný čin spáchal pod vplyvom návykovej látky. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že okresný súd vzhľadom k ustálenému skutkovému stavu spáchaného trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr. zák., ako aj vzhľadom k osobe obvineného, dĺžke týrania poškodenej, znaleckému posudku obvineného, ako aj vzhľadom k tomu, v akom stave obvinený spáchal predmetný skutok, správne a v súlade so zákonom vyhodnotil situáciu, keď obvinenému uložil podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zák. ochranné ambulantné protialkoholické liečenie.“

Ústavný súd k uvedenému konštatuje, že záver najvyššieho súdu o tom, že v prípade sťažovateľa boli naplnené zákonom ustanovené predpoklady uloženia ochranného liečenia (sťažovateľ spáchal trestný čin násilnej povahy voči blízkej osobe alebo zverenej osobe a vzhľadom na jeho osobu možno dôvodne predpokladať, že bude v násilnom konaní pokračovať; a sťažovateľ spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním), sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadnym ústavnoprávne relevantným spôsobom nespochybnil. Preto neobstojí tvrdenie sťažovateľa, že najvyšší súd tejto jeho námietke nevenoval náležitú pozornosť, resp. sa s ňou dodatočným spôsobom nevysporiadal.

Pokiaľ sťažovateľ v tejto súvislosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 49 ústavy, ústavný súd odkazuje na svoju judikatúru (III. ÚS 61/01, III. ÚS 107/08, III. ÚS 324/2010), z ktorej vyplýva, že označený článok je ústavným princípom, ktorý umožňuje len zákonodarcovi, aby ustanovil, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie. Z tohto princípu vyplýva subjektívne právo osoby, aby mohla byť trestne postihnutá spôsobom ustanoveným zákonodarcom len za konanie, ktoré ustanoví ako trestný čin iba zákonodarca.

Z okolností tohto prípadu a z už uvedeného vyplýva, že k porušeniu takéhoto subjektívneho práva sťažovateľa už na prvý pohľad dôjsť nemohlo.

Ústavný súd v závere konštatuje, že sťažovateľovi sa pre zjavnú absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie (polemika s právnymi a skutkovými závermi všeobecných súdov, ktorá stavia ústavný súd len do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov, čo je v zmysle už citovanej judikatúry neakceptovateľné) nepodarilo preukázať namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru, realnosť ktorého by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť a pre nedostatok právomoci.

Keďže sťažnosť ako celok bola odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími v nej uvedenými návrhmi už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2018